

САНА ОЛОХ

Х а н а т
1931 снл алтынны
15 күнүттэн тахсар

ССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЯ
ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 146 (6282)

1985 снл. Ахсынны 5 күнэ
чэппизэр

Сынаста
3 карчы.

РСФСР Верховнай Советын сессиятыгар

МОСКВА. (ССТА).
Ахсынны 3 күнүтэр
Кремль Улахан дыба-
рыагыгар РСФСР уон
бирис ыгырылаах
Верховнай Советын ик-
кис сессията аһыллына.
Депутаттар табаарыс-
тары Горбачев М. С.,
Воротников В. Н., Гри-
шин В. В., Громыко
А. А., Лигачев Е. К.,
Рыжков Н. И., Соломен-
цев М. С., Чебриков
В. М., Шеварднадзе
Э. А., Демичев П. Н.,
Долгих В. И., Кузнецов
З. В., Пономарев В. Н.,
Галызан Н. В., Ельцин
З. Н., Зиминин М. В.,
Капитонов И. В., Нико-
лаев В. П. дохсун, уһун
ахтыс тыаһыан көрүстү-
р.

Сессия күнүээри ба-
иэскэтигэр киллэри-
тинилэр РСФСР 1986
сылга экономическай
уонна социальнай сай-
дытын Государственной
былаанын туһунан уонна
1985 сылга былааны то-
лоруу хаамытын туһу-
таах 1986
Государствен-
най туһунан
уонна сылга бюд-
жет туһунан,
РСФСР Верховнай
Совет Президиумун
Бирис бигэргэтин
түбүспүрүстөр.

1986 сылга
экономическай уонна со-
циальнай сайдытын Го-
сударственной былаанын
туһунан 1985 сылга
былааны толоруу
хаамытын РСФСР Ми-
нистер Советин
Председатели
РСФСР Госпла-
ны Председателе депу-
таттары Н. И. Масленников
ордо. Кини былаан бы-
лаагы уонна алтын-
таабы (1985 с.) Пле-
ннар уураахтарын
научнай-технической
прогресс тургэтингэ,
экономиканы сааа кир-
дэригэр тааарыга
биллэргэ
партия ыйыларыттан та-
аарыллан бэлэмнэ-
ни бэлэтээтэ. Ону тэ-
хэ аһан эрэр сыл итинэ
уон бирис
бүтүннүүтүн
туһунан
түмүктөрү
үтүттүттүлэр.

Быйыл, дин иһитин-
нэрдэ дакыллатчыт, рес-
публика национальнай
дохуота 1984 сыллаа-
бы кытары тэҥнээххэ
3,7 бырыһыаннан улаа-
таа. Промышленнай
производство кээмэйэ 3,4
бырыһыаннан, ула оҥо-
румтуота 3,6 бырыһы-
аннан үүнүөхтэрэ. Ас-
уол программатын сору-
дактара утуннаахтын
олоххо киллэриллэллэр.
Күн-дьыл усулуобуйа-
ра табыгаа суох буол-
буттарын үрдүнэн, Рос-
сийскай Федерация тыа-
тын хаһаайыстыбатын
үлэһиттэрэ тыа хаһа-
айыстыбатын бородуук-
сунатын үгүс көрүгүрүн
оҥорууну уонна со-
тоупкалааһын улаатын-
нарары хааччыйдылар.

Республика националь-
най дохуотун 4 быры-
һыаннан улаатыннарары
бэлэтэнэр. Ула оҥору-
туота 4,1 бырыһыаннан
үрдүө. Национальнай
дохуот үүнүтэ бүтүннүү-
ти суотугар кыллалыра.
Промышленнай произ-
водство кээмэйэ 4 быры-
һыаннан үүнүө. Ке-
дүүс үрдэһингэр ха-
һаайыһаанын сааа ны-
маларын ордуу кизик
тардаһын көмөлөһүө.

Республика агропро-
мышленнай комплексын
бары салааларын сайын-
нарары үрдүк тэҥнээ-
ххэ бэлэтэннэр. Кэлэр
сылга тыа хаһаайысты-
батын валовой бородуук-
сунатын кээмэйэ аһан
эрэр сыллаагыга тэҥнээ-
ххэ 6 бырыһыаннан
уонна уон бирис пяти-
летка орто таһымнаа-
р 10 бырыһыаннан улаа-
тыннарарылаахтар. Су-
рун болдомто бурду-
ту хомуйуу бу пятилетка-
аа орто таһымна тэҥнээ-
ххэ 1,3 төгүл үүнүө-
ххэ. Ол иһин туорах-
таах культуралары ин-
тенсивной технологиянан
үүнүрүн иһин 16,7 мо-
дуйуон гектарга тиэрдэн
былаанналар.

Норуот хаһаайыстыба-
тын салааларыгар хаһа-
айыстыбанын үлэни түп-
сарыга, ула оҥорумту-
тун үрдүгүнэ тирэбэрэн
иһилиннээх бирдин ий-
лүгүгэр тиксэр диннээх
дохуот 3 бырыһыаннан

үүнүө. Рабочайдар
уонна сулууспалаахтар
ыйдаагы орто хамнаста-
ра 205 солкуобайга, мо-
лохтоохтар үлэлэрин те-
лөбүрө 165 солкуобайга
диэри үрдүтүлэртэр.
Туттуу общественнай
фондалара 1985 сыллаа-
бы кытары тэҥнээххэ
3,8 миллиард солкуо-
байынан үүнүөхтэрэ.

Олох-дьаһах өҥөлөрүн
олоххо киллэрин кээм-
эин, тыа сирингэр өҥө-
лөрү сайыннарары урута-
тан туран, 1985 сыллаа-
гытаабыр 6,3 бырыһы-
аннан улаатыннарары бы-
лаанналар. Сибирь уонна
Дальний Восток, Хара
буора суох зона оройуон-
нарыгар иһилиннээх
хааччыһын салтым
туһунан көрдүлэр.
РСФСР территориягар
6,2 мөлүйүөн квадратнай
метр, ол иһинер тыа ха-
һаайыстыбатын пред-
приятиеларын итинэ
территориялар үлэһиттэ-
рин 18 мөлүйүөнтөн
тахса квадратнай метр
уопсай кээмээх оҥорор
дылаларын тутуу уонна
туһаныыга биэрин бэлэ-
тэнэр.

Оҥорумтуолаах куу-
сэри таратан туруоруу
бонпуурустарыгар тох-
тоон туран, дакыллатчыт
бастатан РСФСР иһинер
оройуоннарын экономи-
ческай кыахтарын уру-
татан сайыннарары бы-
лаанналарын бэлэтээтэ.
Ити сылга 35 миллиард
солкуобай капиталнай
угуулар бериллэллэр.

РСФСР 1986 сыллаа-
бы Государственной бюд-
жетин туһунан уонна
республика 1984 сыл-
лаабы бюджетин толоруу
туһунан дакыллатты
РСФСР Убун министр
депутат А. А. Бобро-
ников оҥордо. Кини сессия
көрүүтүгэр илгэрийдэр
республика 1986 сыллаа-
бы Государственной бюд-
жета дохуоттарыгар уон-
на ороскуоттарыгар
102,1 миллиард солкуо-
бай суумалаах, 4,6 быры-
һыан үүнүлээх быһы-
лыбатын иһитиннэрдэ.

Ити нэһинтэн депу-
таттар дакыллаттары
дүүүлэһингэр киллэр-
Сессия үлэтин салгыыр.

МЭНДИЭМЭННЭЭХ Репортаж ДЬИЭБЭ

Оройуоннаабы сибээс
уездын сааа объекта уо-
та-күөбэ сандааран, эр-
бин, мөлүтүк тыаһыан
көрүстэ. Сааһыгар дүү-
рөтө суох сыбырбатын
туттан-хаптан Саха АССР
үтүөлээх туттааччыта, би-
ригээдэ наставнига, Ни-
колай Николаевич Никит-
ов бэйтинэн Афанасий
Кутугулдинов дин эдэр
уолдуун кинэр аан муос-
татын сааһан тибийт-та-
быа сымдаллар эбит.
«Дьылларэ аны да бү-
түө быдан эбит, иһанан
буоллаабына» дин сааа-
бытынан үөһэ этэска
ытынным. Отой атын хар-
тына. Бэрт кичэллээх
тин сотуллан кырааска-
ламыт көрдүөр иһин
килбэчинин, «ситан-хо-
тон эрэбин» дьибиттин,
сандаара түстэ. Ойдо-
хосторон бирдөстөрүн
өҥөйөн көрбүтүм уола-
тар түөрт атах—буола
сылдаан линолиуму ып-
саран, бытархай тобо-
нон сааһан табырдатал-
лар.

Сэргэ хоско ааһа түс-
түбүт. Манна туһунан
үлэ бара турар. Кырды-
ас болуотунуук Саве-
лий Дмитриевич Соловьев
төһө да повняда оҥор-
дор, сүрүө-быраа батар-
банка, кэлэн динэ ме-
бели таньыга көмөлө-
сүлүр. Кини үгэһинэн
бэргэһитин өрө сыда-
сыдаа.

—Дорооболорун, до-
боттоор!—дин көрүстэ.
Хос-хоһу барытын кэ-
рийэн биргэдьини-
тэтийдит. Биргэдьинир
Василий Васильевич Бо-
рисов, ылаабынай инже-
нер Иван Николаевич
Егоров уонна тутууну
ыстааччы маастар Тихон
Пантелеймонович Вар-
ков буолан төбөлөрүн ку-

«БИЛИГИН КЫЛААБЫНАА ССКП НК МУУС УС-
ТАРДААБЫ (1985 с.) ПЛЕНУМУН УУРААХТАРЫГАР
СӨП ТҮБЭНИННЭРЭН ҮЛЭНИ ТОСТУ ТУПСАРЫНЫ
СИТИНИИ, ХАҢААЫСТЫБАННАА ҮЛЭ БАРЫ ЭИГЭ-
ЛЭРИГЭР УЛАРЫЙЫЛАРЫ ОЛОХТООХУН, ДОЙДУ-
ГА ТУОХ БААРЫН БҮТҮННҮҮТҮН—ҮӨСКЭТИЛЛИ-
БИТ МОДУН ЭКОНОМИЧЕСКАЯ УОННА НАУЧНАА-
ТЕХНИЧЕСКАЯ ПОТЕНЦИАЛЫ, БААР БАРЫ РЕЗЕР-
ВЭЛЭРИ УОННА КЫАХТАРЫ МУНУТУУРДУК ТУА-
НАН, КЫРА ОРОСКУОТУНАН ОРДУК ҮРДУК КИР-
БИЛЭРИ СИТИНИИ БУОЛАР».

ССРС экономическай уонна социальнай сайдытын
Сүргү туһаайыларын бырайыагыттан.

риллэхтээх эбит. Били-
гин эһиз ис үлэһэ ситэ-
риллэрэ хаалбыт.

—Бу объект уопсай
сметата 101 тыһ. 350
солк. дин ыйылаа сым-
дыр. Оттон быйахха 70
тан тахса тыһыынчаах
үлэни толоруу үгэһэ.
Сотурутаабыта, рабочай
комиссия представителлэ-
рэ кэлэн көрөн-истэн
барбытара Олор ыйан
кэрдэн барбыт итэһтэ-
рин туораттар туһугар
үлэһиттэр. Эрбүлүгэр
өрөөбүтү, ыргичи үлэ-
либэт. Бу ый 29 күнү-
гар государственнай ко-
миссия бүтэһиттэхтин
туттарыахтаах ыт, —б и-
ригэдьинир мин өйдө-
бүн кэргэтин биэрэргэ дьу-
луста.

Биргээдэ чилиннэрэ
—уон иһинэр. Олор ор-
толоругар үөрүлэхтээх
болуотунуук Роман Се-
геевич Михайлов, куолу-
тунаа, күдүн-үөрөн иһин-
лэа сымдыр. Бары—
асил-тэһил үгүөхтээх, ий-
лиһигэрэ уолаһтар. Би-
ригээдэ састаабы урукку
сыллаһтан биллэ уларый-
быт Владимир Иванов
курдук мас үлэһигэр сис-
таас болуотунуунтар
баар буолбуттар. Кини
үһүс сылын үлэһир.
Иһэ дойдутугар ытык
иһин төлөһөн бэйийл Со-
ветскай Армия иһикитин
төн демобилизацияла-
мыт Константин Никитин
итинэн Владимир Ву-
куев курдук сааа болуо-
тунааһунтар да элбэхтэр.
Оттон үлэ түмүгэ куһа-
рны суох. Ити биригээ-
дэ түмүкүлээхтик, сыла-
соруу өйдөн үлэһирин
кэрбэллэр.

—Билиги уолаттарбыт
—бары даһыа киһи сир-
бэт үлэһит дьон. Аны
ханнык объекка динин
дуу? Объект элбэх. Холо-
буруа ылаахха, Мугула
пеканиятын да курдук
ситэ иһин тутуулар эл-
бэхтэр. Ол эрэрин араа-
һа, интернат-оскуолаады
объекка бырайыллартыт
буолуо. Бирс тыһылаа
этэххэ, үлэ элбэх, —дин
биргэдьинир нэһэтинин
түмүктээтэ.

Сотурутаабыта «Якут-
сельстрой» мехуастогун
коллектива пятилеткаа-
бы былаанын толорбутун
туһунан рапордаабыта.
Оттон, биллэрин курдук,
ситини хас бирдин би-
ригээдэ дүүнүбүрдээх үлэ-
тинэн түстөнэр. Ол дьо-
һуннаах үлэ уһараабат
ритма буолан Борисов
биргээдэтэ бу үлэлээн
тиһини-таһыны сырыт-
таа! Ону бигэргэтэн:
«Дороор, бэрт сотору ка-
минан эн олохтук арах-
сыһат аргыһа буолуон
э» дьибиттин сибээс үлэ-
һин сааа дьэтин уота-
куоһо дьэ эһин күһүрэн
кэлэргэ дылы буолла.

Өссө биһр быһаары-
лаах иһрин биргээдэ
дьонуан ылынына. Ий-
иллэри сааа объектар
күтэллэр.

С. ПОПОВ.
Синдикаттарга динэ тас
костуутэ: биргэдьинир
В. В. Борисов уонна Са-
ха АССР үтүөлээх ту-
тааччыта Н. Н. Никитов
(уһаттан) туттааччылары
кытары.

БОЛДЬОБУН ИННИНЭ

Чурапчытаабы суолу
тутар-өрөмүөнүүр уаас-
таа коллектива ССКП
XXVII съездин көрсө, 27
XXVII декадаларга ту-
ударнай социалистическай
рууан, социалистическай
куоталаһыны кизикни
тэһиттэн пятилетка бы-
лааннарын болдьобун
иннинэ толорбутун туһу-
наа ССКП райкомугар,
райсовет, несполкомугар
рапордаата.
Бизе сылга 3 мөл.
859 тыһ. солк. суумалаах
үлэ оҥорулаа, былаан

29,7 тыһ. солк. куотары-
лыһа. Ол иһинер быйыл
770,2 тыһ. солк. туһаа
таһаарылыһа.

Материальнай базаны
бөгөрөгүүтэ улахан бол-
домто уурулуна. Ол кур-
дук пятилетка устатыгар
олорор динэ уонна кэр-
таһынай котельнай тутуу-
лан үлэһэ киллэрилиннэ-
лэр, 43 иһэстээх таас
гаран аһалаата түһэри-
лиһэ.

И. КОЗЛОВ.

«Самая олох» («Новая жизнь») — орган Ц